

ХАРАКТЕРИСТИКА ОКСАЛАТЗАЛЕЖНОГО ІНГІБУВАННЯ ЛАКТАТДЕГІДРОГЕНАЗИ НИРОК І ПЕЧІНКИ В ОНТОГЕНЕЗИ

Хлус К.М.

Буковинська державна медична академія, м. Чернівці, Україна

Мета роботи: встановлення інгібуючих властивостей щавлевої кислоти (ЩК) по відношенню до ключового ферменту енергетичного метаболізму – лактат: NAD⁺ оксидоредуктази (лактатдегідрогеназа, ЛДГ, КФ 1.1.1.27).
Задачі дослідження: 1) оцінка залежності оксалатзалежного пригнічення ЛДГ у тканині нирок і печінки від концентрації діючої речовини (фактор А), віку піддослідних тварин (фактор В), типу органу (фактор С); 2) виявлення впливу поєднання градацій досліджуваних факторів. Визначали *in vitro* загальну активність ЛДГ в без'ядерних гомогенатах нирок і печінки білих щурів (n=50) віком 6 і 12 міс з використанням оптичного тесту Варбурга за зниженням концентрації NADH (нікотинамідаденіндинуклеотиду відновленого) в реакції відновлення пірувату за відсутності і за наявності в реакційному середовищі ЩК. Розраховували ступінь інгібування ЛДГ (у %) оксалат-аніоном у кінцевих концентраціях 0,1; 0,25 і 0,5 мМ. За результатами дослідження був сформований трифакторний нерівномірний дисперсійний комплекс, математичний аналіз якого здійснювали з використанням пакетів статистичних програм NCSS 2000 і Statgraphics 3.0.

Показано, що організовані фактори здійснюють визначальний вплив на активність ЛДГ: показник його сили η^2_x складає 84,16% (при дисперсії $\sigma^2_x=1477,48$ критерій Фішера $F_x=18,36$ значно перевищує стандартне значення $F_{st}=4,0$ при рівні значущості $\alpha=0,1\%$). При цьому найбільш вираженою з $\eta^2_A=45,15\%$ є дія фактора А - концентрації ЩК (при $\sigma^2_A=4359,03$ показник F_A становить 54,16 проти $F_{st}=8,5$ для $\alpha=0,1\%$). Встановлено органну специфічність дії щавлевої кислоти ($\eta^2_C=19,515\%$, $\sigma^2_C=1990,52$; $F_C=46,82$ при $F_{st}=12,9$ для $\alpha=0,1\%$) при значно сильнішому пригніченні активності ЛДГ у нирках, ніж у печінці. Вірогідними виявилися онтогенетичні ефекти оксалату: $\eta^2_B=4,47\%$, $\sigma^2_B=863,98$, $F_B=10,74$ при $F_{st}=7,35$ для $\alpha=1\%$). Сумарна дія всіх неорганізованих у даному дослідженні факторів є незначною ($\eta^2_Z=15,84\%$, $v_Z=38$, $\sigma^2_Z=80,48$).

Оцінка впливу поєднання градацій усіх факторів виявила відсутність сумісної дії факторів у наступних комбінаціях: АВ, ВС, АВС, тобто будь-який з цих факторів діє однаково при будь-якій градації іншого (інших) фактора. Існує органна специфічність впливу різних концентрацій ЩК ($\eta^2_{AC}=8,35\%$, $\sigma^2_{AC}=806,38$; $F_{AC}=10,02$ при $F_{st}=8,5$ для $\alpha=0,1\%$): у печінці зі збільшенням концентрації ЩК спостерігається уповільнення інгібуючих ефектів, а в нирках, навпаки, вони зростають. Можливим поясненням

результатів є органоспецифічність спектрів диференційно чутливих до оксалат-аніону ізоферментів ЛДГ при їх виражених змінах в онтогенезі.